

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

April 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**regionernes grundlag
for den økonomiske
styring af sygehusene**

Opfølgning i sagen om regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene (beretning nr. 14/2019)

31. marts 2023

RN 404/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene, som blev indledt med en beretning i 2020. Beretningen handlede om, hvorvidt regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene i tilstrækkelig grad er baseret på viden om sammenhængen mellem ressourcer og aktiviteter. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 13. oktober 2020.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har forsøgt at indgå aftaler med regionerne om et fælles arbejde med udvikling og forbedring af den nationale omkostningsdatabase, så den på sigt kan bidrage til en mere effektiv økonomistyring. Dette er ikke lykkedes på nuværende tidspunkt, men ministeriet har oplyst, at der fortsat er mulighed for et samarbejde, hvis regionerne på et senere tidspunkt ønsker et sådant samarbejde. Rigsrevisionen kan konstatere, at der ikke er krav om, at ministeriet og regionerne skal indgå et samarbejde. Rigsrevisionen bemærker desuden, at alle regioner er i gang med at forbedre grundlaget for den økonomiske styring ud fra egne data, jf. opfølgningspunkt 2.

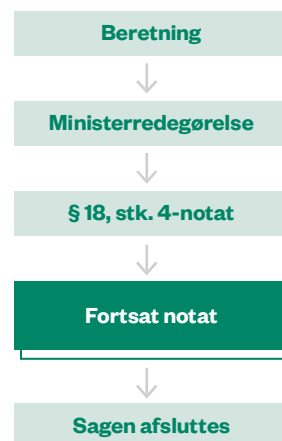
Rigsrevisionen finder på den baggrund, at det første opfølgningspunkt kan afsluttes.

Rigsrevisionen konstaterer, at regionerne har sat flere relevante initiativer i gang, som skal bidrage til at forbedre regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene. Dog er de fleste af initiativerne relativt nyopstartede og derfor fortsat ved at blive implementeret.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- regionernes arbejde med at forbedre deres databaserede styringsgrundlag ved i højere grad at anvende data om sammenhængen mellem aktiviteter og ressourcer fra de nationale data og/eller regionernes egne data.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i maj 2020 en beretning om regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at regionernes grundlag for den økonomiske styring af sygehusene ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at ressourcerne blev udnyttet bedst muligt til gavn for patienterne og samfundsøkonomien. Statsrevisorerne bemærkede desuden, at regionerne ikke havde tilstrækkelig databaseret viden om, hvad aktiviteterne kostede, og om sammenhængen mellem sygehusenes aktiviteter og ressourcer, hvilket vanskeliggjorde regionernes beslutninger om budgetter, omprioriteringer, besparelser mv.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejde med at indgå aftaler med regionerne om et fælles arbejde for udvikling og forbedring af den nationale omkostningsdatabase, så den på sigt kan bidrage til en mere effektiv økonomistyring.	Behandles i dette notat.
2. Regionernes arbejde med at forbedre deres databaserede styringsgrundlag ved i højere grad at anvende data om sammenhængen mellem aktiviteter og ressourcer fra de nationale data og/eller regionernes egne data.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på ovennævnte punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer i forhold til opfølgingspunkterne. Dette sker med henblik på at vurdere, om Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på redegørelser fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet og regionerne.

Udvikling og forbedring af den nationale omkostningsdatabase

7. Statsrevisorerne bemærkede, at regionerne ikke i tilstrækkelig grad havde udnyttet de nationale data om sammenhængen mellem ressourcer og aktiviteter i deres styring af sygehusene.

8. Det fremgik af beretningen, at Sundheds- og Ældreministeriet (nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet) i samarbejde med regionerne siden 2016 havde arbejdet på at forbedre den nationale omkostningsdatabase (herefter Omkostningsdatabasen) og dermed gøre den mere anvendelig for regionernes økonomiske styring. Arbejdet var imidlertid blevet forsinket, og resultatet levede endnu ikke helt op til regionernes forventninger og ønsker.

9. Sundhedsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen i oktober 2020, at ministeriet fortsat ville vedligeholde Omkostningsdatabasen og søge at indgå aftaler med regionerne om et fælles arbejde med at udvikle og forbedre databasen, så den på sigt kan bidrage til en mere effektiv økonomistyring. Målet er bl.a. at skabe bedre sammenhæng mellem aktiviteter og resurser

10. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at regionernes anvendelse af Omkostningsdatabasen blev taget op i Udvalg for Økonomi og Styring den 21. januar 2021 og den 26. august 2021. Referater fra de 2 møder viser, at det ikke blev besluttet at udvikle Omkostningsdatabasen, så den i højere grad kan bruges til at skabe gennemsigthed om sammenhæng mellem aktiviteter og resurser. Af referaterne fremgår, at flere regioner mente, at der fortsat er et stykke vej, før Omkostningsdatabasen kan bruges til andre styringsmæssige opgaver end til beregning af DRG-takster, herunder bruges til at koble data om aktiviteter og resurser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at der fortsat er mulighed for et samarbejde, hvis regionerne på et senere tidspunkt skulle ønske et sådant samarbejde.

11. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i Udvalg for Økonomi og Styring ad 2 omgange på eget initiativ har søgt at indgå aftaler med regionerne om et fælles arbejde for udvikling og forbedring af Omkostningsdatabasen. Rigsrevisionen kan konstatere, at der ikke er krav om, at ministeriet og regionerne er forpligtet til at indgå et sådant samarbejde. Rigsrevisionen bemærker desuden, at alle regioner er i gang med at forbedre grundlaget for den økonomiske styring ud fra egne data, jf. opfølgningspunkt 2. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Regionernes brug af data om sammenhængen mellem aktiviteter og resurser

12. Statsrevisorerne bemærkede, at regionerne ikke i tilstrækkelig grad udnyttede egne data om sammenhængen mellem resurser og aktiviteter i deres styring af sygehusene.

Statsrevisorerne bemærkede desuden, at regionerne havde fulgt op på, om sygehuse nåede deres mål, men at regionernes styringsgrundlag og ledelsesinformation ikke var baseret på systematiske analyser af forskelle mellem sygehusenes resurseudnyttelse eller overblik over, om der var mulighed for at udnytte resurserne bedre på tværs af sygehusene.

13. Regionerne har i deres redegørelser i forbindelse med denne opfølgning oplyst, at indblik i og forståelse af sammenhængen mellem resurser og aktiviteter er centralt for den regionale styring af sygehusene, der skal understøtte, at resurserne udnyttes mest effektivt til gavn for patienterne.

Udvalg for Økonomi og Styring

Udvalget er et samarbejdsorgan mellem staten, regionerne og kommunerne, der varetager opgaver i forhold til vedligeholdelse og udvikling af DRG-systemet. Udvalget skal bl.a. træffe beslutninger om indsamling af aktivitets- og økonomidata og om vedligeholdelse og udvikling af Omkostningsdatabasen.

DRG-takster

DRG står for diagnoserelaterede grupper og er et redskab til at inddele patienter i klinisk meningsfulde og resursehomogene grupper. Til hver DRG-gruppe er der knyttet en DRG-takst. Taksten er beregnet som landsgennemsnittet af de udgifter, der knytter sig til patienter i den givne DRG-gruppe, der behandles på offentlige sygehuse.

Omkostningsdatabasen er udviklet til at beregne DRG-takster, men databasen indeholder data, som også kan bruges til andre styringsmæssige formål, herunder til økonomistyring.

Alle 5 regioner har oplyst om initiativer og igangværende arbejde med at forbedre grundlaget for den økonomiske styring. Regionerne har dog oplyst, at COVID-19 og sygeplejestrækken i stor grad har påvirket regionernes fokus siden sidste opfølgning på beretningen i oktober 2020.

14. Region Hovedstaden har oplyst, at regionen bl.a. har taget initiativ til at udarbejde en forsimplet produktivetsopgørelse over udviklingen i produktiviteten over årene 2019 til 2021. Formålet er at fremstille sammenhængen mellem aktivitets- og resurseudviklingen. Derudover arbejder regionen løbende med at udvikle ledelsesinformati-onssystemerne, som er aktuelle og relevante i regionens samlede styring.

15. Region Sjælland har oplyst, at regionen arbejder med at forbedre sit grundlag for økonomistyring og har fokus på sammenhængen mellem aktiviteter og resurser. Regionen har bl.a. igangsat et initiativ til beregning af produktivetsopgørelser for regionens sygehuse. Derudover arbejdes der løbende på at forbedre regionens ledelsesin-formationssystem, herunder kobling af aktivitet og resurser, for at skabe gennemsig-tighed om sammenhængen. Regionen har desuden nedsat en taskforce til eftersyn af regionens økonomistyring med fokus på videreudvikling af regionens datadrevne grundlag for styring af sygehusene.

16. Region Syddanmark har oplyst, at regionen har arbejdet på at udvikle det datamæs-sige grundlag for økonomistyringen på sygehusene. Regionen har oplyst, at de udvik-lingsmæssige resurser dog særligt har været prioriteret til at understøtte ledelsesin-formation i forhold til håndtering af COVID-19, pukkelfavikling mv. og til at sikre over-gangen til nyt EPJ-system (Elektronisk Patient Journal).

17. Region Midtjylland har oplyst, at regionen bl.a. arbejder med at sammenstille data for at få viden om sammenhængen mellem resurser og aktivitet. Regionen har oplyst, at der på nuværende tidspunkt er sammenstillet data inden for enkelte områder på afdelingsniveau. Region Midtjylland har derudover påbegyndt udviklingen af et nyt nøg-letalsoverblik baseret på egne data, hvor det bliver mere synligt, hvordan bl.a. aktivi-tet og resurser udvikler sig på sygehusniveau over tid. Det er forventningen, at nøg-le-talsrapporten vil blive taget i brug i foråret 2023 og bl.a. vil blive brugt til ledelsesrap-portering og understøttelse af regionens økonomistyring.

18. Region Nordjylland har oplyst, at regionen siden 2020 løbende har udviklet og æn-dret i ledelsesinformationssystemerne, herunder de opgørelser og måltal om bl.a. re-surser og aktiviteter, som har været centrale i regionens økonomistyring. Regionen har derudover oplyst, at der fortsat vil være fokus på at analysere sammenhængen mellem resurser og aktiviteter, og at regionen vil fortsætte med at udvide og forbedre opgørelser af denne sammenhæng.

19. Rigsrevisionen finder det positivt, at regionerne generelt har igangsat relevante initiativer, der på forskellig vis har til formål at forbedre deres udnyttelse af data om sammenhængen mellem aktiviteter og resurser, bl.a. i form af produktivetsopgørel-ser og opgørelser af andre relevante nøgletal. Opgørelserne fremstiller data om sam-menhængen mellem aktiviteter og resurser og indgår i regionernes ledelsesinforma-tion eller anden ledelsesrapportering.

Rigsrevisionen konstaterer, at de fleste af initiativerne er relativt nyopstartede og derfor fortsat er i gang med at blive implementeret.

Rigsrevisionen vil fortsat følge regionernes arbejde med at forbedre deres database-rede styringsgrundlag ved i højere grad at anvende data om sammenhængen mellem aktiviteter og resurser fra de nationale data og/eller regionernes egne data.

Birgitte Hansen